

"Evet, elması bildiği (ahiret ve iman gibi) halde, yalnız zaruret-i kat'ie suretinde şıseyi (dünya ve mal gibi) ona tercih etmek ruhsat-ı şer'ie var." Burada bahsedilen "zaruret-i kat'ie" ölçüsü nedir; herkes için aynı mıdır?

"Evet, elması bildiği (ahiret ve iman gibi) halde, yalnız zaruret-i kat'ie suretinde şıseyi (dünya ve mal gibi) ona tercih etmek ruhsat-ı şer'ie var. Yoksa, küçük bir ihtiyaçla veya hevesle veya tamâh ve hafif bir korkuyla tercih edilse, eblehâne bir cehalet ve hasârettir, tokata müstehak eder."(1)

Meşru anlamda insan **dünyayı ahirete iki nedenden dolayı tercih** edebilir. **Birisi, ölüm** tehlikesi **diğeri** de bir **uzvunu kaybetme riskidir**. Bu iki meşru sebep dışında hiçbir neden ve gerekçe dünyayı ahirete tercih etmeye izin vermez.

"Zaruret-i katiye", yani zorunlu durumlar haramı helal helali de haram kılar. Bu zorunlu durum ise, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, ölüm tehlikesi ve bir azanın kaybedilme riskidir. Bu iki durum dışında dünyanın hiçbir gerekçe ve sebebi, dünyayı dine tercih etmeye yeter bir sebep değildir.

Mesela, bir Müslüman asker düşman eline esir düşse ve düşman **"Dinini yalanlamazsan seni öldüreceğiz ya da bir uzvunu keseceğiz."** dese, o asker hayatını ve uzvunu kurtarmak için **dili ile** dinini yalanlayabilir. İslam bu durumdaki bir Müslümana kolaylık sağlamıştır.

Ama ortada hiçbir ölüm tehlikesi ya da uzvu kaybetme durumu yokken, sırf işten atılırim endişesi ile namazı terk etse, bu caiz olmaz.

(1) bk. [Kastamonu Lahikası, \(19. Mektup\)](#)